

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Психологія

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта / Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Вчитель англійської мови та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти, практичний психолог закладу освіти
КВАЛІФІКАЦІЯ В ДИПЛОМІ	Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) Освітня програма «Англійська мова та зарубіжна література. Психологія».
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Вчитель англійської мови та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти, практичний психолог закладу освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

/Солоненко А.М./

(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з «01» вересня 2023 р.

Ректор _____ Н.М.Фалько

Наказ № 43/01-05 від 28 серпня 2023р.

Запоріжжя 2023 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої програми

«Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Психологія»

Гарант освітньої програми
(Наказ № 05/01-05 від 05.01.2023 р.)

підпис

С.В. Подпльота

прізвище, ім'я, по батькові

Завідувач випускової кафедри

підпис

Ю.А. Надольська

прізвище, ім'я, по батькові

Голова Вченої ради
філологічного факультету

підпис

Т.В. Сіроштан

прізвище, ім'я, по батькові

Начальник навчального відділу

підпис

О.В. Котенко

прізвище, ім'я, по батькові

Голова науково-методичної
ради МДПУ ім. Б.Хмельницького

підпис

А.А.Коробченко

прізвище, ім'я, по батькові

Голова комісії Вченої ради
МДПУ ім. Б.Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм
спеціальностей

підпис

Н.А. Сегеда

прізвище, ім'я, по батькові

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми:

Подпльота Світлана Володимирівна – доктор філософії в галузі педагогіки, старший викладач кафедри методики викладання германських мов – керівник групи.

Гончарова Ольга Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання германських мов – член робочої групи зі складу викладачів.

Маслова Аліна Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри методики викладання германських мов – член робочої групи зі складу викладачів.

Прокоф'єва Олеся Олексіївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології – член робочої групи зі складу викладачів.

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

Сахацька Оксана Олександрівна – вчитель англійської мови, вчитель вищої категорії Мелітопольської ЗОШ № 11 ММР ЗО.

Данченко Діана Володимирівна – здобувач вищої освіти 2 року підготовки спеціальності 14.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)) першого (бакалаврського) рівня.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Покуса І.М., вчитель англійської мови Мелітопольської гімназії № 23 Мелітопольської міської ради Запорізької області.

Беляєва С.М., вчитель методист англійської мови вищої категорії Костянтинівського ліцею «Ерудит» Костянтинівської сільської ради Запорізької області.

Гарант освітньої програми
Подпльота Світлана Володимирівна

доктор філософії в галузі
педагогіки, старший викладач

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2023 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт				
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.			
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Подпльота С.В.			

1. Профіль освітньо-професійної програми

«Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Психологія»

1. Загальна характеристика	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, філологічний факультет, кафедра методики викладання германських мов
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Форми навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Бакалавр освіти за спеціальністю «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
Професійна кваліфікація	Вчитель англійської мови та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти, практичний психолог закладу освіти.
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти: бакалавр. Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) Освітня програма: «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Психологія» Професійна кваліфікація: Вчитель англійської мови та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти, практичний психолог закладу освіти
Додаткові вимоги до правил прийому	Наявність повної загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, освітнього рівня «молодший бакалавр» або першої вищої освіти
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Наявність акредитації	
Рівень програми	QF – level 6 / EQF – First cycle / НРК – рівень 6
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти (Англійська мова та зарубіжна література. Психологія).</p> <p>Цілі навчання: формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя, викладача (англійської мови та зарубіжної літератури) й психолога закладу загальної середньої та фахової передвищої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: англійська мова (теорія і практика), лінгвокраїнознавство Британії, теорія літератури, література англослов'янських країн, історія зарубіжної літератури, педагогіка, основи лінгвопсихології, загальна, вікова і соціальна психологія, психологічна служба в закладах освіти, психологічний супровід інклюзивного простору, методики навчання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові, філологічні, психолого-педагогічні та дослідницькі методи, сучасні методики навчання іноземної мови та навчання зарубіжної літератури, способи організації освітнього процесу, технології урочної та позаурочної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні).</p> <p>Інструменти та обладнання: використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних засобів і ресурсів, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; створення навчально-методичного забезпечення предмета та освітнього середовища; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду за допомогою сучасних засобів під час проходження навчальних та виробничих (психолого-педагогічних) практик.</p>
Академічні права випускників	Право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти або здобувати другу вищу освіту за першим (бакалаврським) рівнем, а також набути додаткові кваліфікації в системі післядипломної та неформальної освіти.

Працевлаштування випускників	Випускники можуть працювати (відповідно до Національного класифікатора України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 [Режим доступу: https://www.dk003.com/] на посадах: 2320 – вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти; 232 – викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти; 234 – вчителі закладів спеціальної освіти; 235 – інші професіонали в галузі освіти і навчання.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=16891
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	На базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС (7200 год.). Програма передбачає: - обов'язкові компоненти освітньої програми (ОП) (180 кредитів ЄКТС, 5400 год.); - вибіркові компоненти освітньої програми (ВК) (60 кредитів ЄКТС, 1800 год.). Обсяг освітньо-професійної програми за скороченим терміном навчання становить 120 кредитів ЄКТС (3600 год.). Передбачено: - обов'язкові компоненти освітньої програми (ОП) (90 кредитів ЄКТС, 2700 год.); - вибіркові компоненти освітньої програми (ВК) (30 кредитів ЄКТС, 900 год.).
Мета освітньої програми	Підготовка вчителів англійської мови, зарубіжної літератури та психологів з добре сформованою професійною компетентністю й універсальними навичками, готових ефективно працювати в умовах невизначеності і мінливості освітнього середовища регіону і країни, розвиватись особистісно і професійно упродовж життя.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма передбачає розв'язання складних спеціалізованих завдань та проблем у сфері філологічної (іншомовної) діяльності: - здатність вирішувати педагогічні проблеми, розв'язувати складні завдання іншомовної освіти; - спроможність ефективно застосовувати на практиці засвоєні знання у галузі філологічної науки, психології, методики навчання англійської мови та зарубіжної літератури; - навчаючи, враховувати як традиційні, так й інноваційні підходи до вирішення проблем філологічної освіти в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти; - впровадження заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення особистості, профілактика та попередження негативних впливів; своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі; здійснення психологічного супроводу особистості, яка опинилася у складних життєвих обставинах або/та перебуває у кризових ситуаціях; - здатність проводити психодіагностичну та консультативну діяльність; - здійснювати науково-дослідну роботу в галузі філології та методики навчання іноземних мов і зарубіжної літератури; систематизувати наукові факти; застосовувати методи аналізу і синтезу; готувати звіти, публікації, власні розробки і презентувати їх.
Основний фокус освітньої програми	Формування професійної компетентності та універсальних навичок майбутнього вчителя англійської мови, зарубіжної літератури та психолога для здійснення освітньої, наукової, організаційної та інноваційної діяльності філологічного (іншомовного) спрямування з урахуванням сучасних вимог регіонального і національного характеру, тенденцій розвитку освіти і вимог до освітнього середовища (інклюзивність, змішаний формат, полікультурність), національного і світового медіапростору, загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та сучасних тенденцій у галузі психології.

Особливості програми	<p>Програма передбачає комплексну підготовку фахівців у галузі загальної середньої, фахової передвищої освіти за рахунок поєднання вивчення філологічних і психолого-педагогічних дисциплін з навчальною та виробничою (педагогічною) практикою.</p> <p>Особливостями ОП є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практико-орієнтований підхід до навчання; - використання інноваційних методів та інструментів у викладанні; - особистісно-зорієнтований підхід до здобувачів, дотримання високих стандартів академічної доброчесності; - різнопрофільна підготовка фахівців з англійської філології, зарубіжної літератури, психології, що насамперед задовольняє регіональні потреби закладів загальної середньої освіти; - можливості для поєднання навчання і досліджень на базі наукових і науково-методичних підрозділів філологічного факультету та університету.
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, змішане навчання і самонавчання з використанням дистанційних освітніх технологій (на платформі Moodle), навчання через виробничу (педагогічну) практику, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практико-орієнтований підходи.</p> <p>Підхід до викладання та навчання передбачає підтримку, консультування та тісну співпрацю здобувачів з професорсько-викладацьким складом та роботодавцями, залучення здобувачів до участі у заходах методичного, освітнього і розвивального характеру, наукових конференціях, олімпіадах, конкурсах. Викладання реалізується через кредитно-трансферну систему організації навчання, спрямоване на посилення практичної орієнтованості та творчого пошуку; проводиться у формі лекційних, семінарських та практичних занять, самостійної роботи на основі підручників, конспектів лекцій, методичних рекомендацій, установчих конференцій з використанням ресурсів сайту центру освітніх дистанційних технологій та інших технологічних рішень, консультацій з керівниками з навчальної і виробничої (педагогічної) практик, підготовки курсових робіт.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за бально-рейтинговою системою через поточний, періодичний та підсумковий види контролю. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p> <p>Оцінювання здійснюється крізь призму таких форм контролю, як: усне та письмове опитування, тестові завдання, модульні контрольні роботи, індивідуальні завдання, заліки, екзамени, захист звіту з усіх видів практик, захист курсових робіт, державна підсумкова атестація.</p> <p>Система оцінювання базується на умовах академічної доброчесності, об'єктивності і прозорості. Атестація проводиться у формі усних атестаційних екзаменів. За ОП передбачено можливість подання апеляції, оскарження оцінки.</p>

2. Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ЗК 11. Здатність до професійного розвитку, навчання протягом життя, само презентації та результатів своєї професійної діяльності, планувати та управляти власним робочим часом.

ЗК 12. Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до само презентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити.

ЗК13. Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, цінування багатоманітності у суспільстві.

ЗК14. Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичній психології, дотримуватись принципів надання психологічної допомоги (не нанесення шкоди, об'єктивності, конфіденційності, повага до клієнта, необхідності та достатності наданої інформації), діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК 8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК 9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК 1. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти.

ПК 2. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 3. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

ПК 4. Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту

іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у середніх навчальних закладах, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК 5. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ПК 6. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ПК 7. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

ПК 8. Здатність визначати напрями психологічної профілактики, планувати, змістово наповнювати і здійснювати психологічну профілактику, оцінювати її ефективність.

ПК 9. Здатність визначати напрями психологічної просвіти, планувати, змістово наповнювати і здійснювати психологічну просвіту, оцінювати її ефективність.

ПК 10. Здатність визначати потребу у проведенні, планувати і організовувати психологічну діагностику, обираючи валідні і надійні методи, інтерпретувати результати, робити висновки і прогнози, формувати і надавати рекомендації учасникам освітнього процесу.

ПК 11. Здатність визначати структуру, зміст і види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність), форми та методи відповідно до запиту та/або виявленої потреби в такій допомозі, планувати, реалізовувати, визначати її ефективність і прогнозувати її вплив на учасників освітнього процесу та освітнє середовище.

ПК 12. Здатність до самооцінювання професійної діяльності, рефлексії, планування та організації професійного саморозвитку, до участі у супервізії і інтервізії.

ПК 13. Здатність виявляти стан психологічної безпеки освітнього середовища, надавати рекомендації щодо уникнення ризиків та відновлення психологічної безпеки освітнього середовища, здатність надавати психологічну допомогу працівникам, встановлювати і підтримувати професійні контакти, співпрацювати з профільними фахівцями і організаціями у сфері охорони здоров'я, соціального захисту, представниками громади.

ПК 14. Здатність до самоорганізації, планування та підготовки до здійснення трудових функцій, здатність до документування трудової діяльності

3. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання (РН)

РН1. *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН3. *Називає* і *аналізує* методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; *критично оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. *Називає* і *пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та

застосування її у професійній діяльності.

ПРН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)

ПРН 1. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 2. *Вміє* складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 3. *Обирає* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 4. *Оцінює* ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнянського контексту.

ПРН 5. *Уміє* здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 6. *Характеризує* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізує* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називає* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 7. *Демонструє* володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 8. *Доводить* конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, *пояснює* мовний і мовленнєвий матеріал, *вміє* сам і *навчає* учнів користуватися словниками різних типів.

ПРН 9. *Аналізує, коментує, реферує і перекладає* тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 10. *Уміє* критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 11. *Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 12. *Здійснює* психологічну профілактику.

ПРН 13. *Здійснює* психологічну просвіту щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я

ПРН 14. *Здійснює* психологічну діагностику.

ПРН 15. *Надає* психологічну допомогу за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі.

ПРН 16. *Здійснює* власний професійний розвиток і самоосвіту.

ПРН 17. *Співпрацює* з педагогічними (науково-педагогічними) працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та брати участь у створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного освітнього середовища в закладі освіти.

ПРН 18. *Здійснює* організаційно-методичну діяльність під час виконання трудових функцій.

4. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Реалізацію освітньої програми забезпечують науково-педагогічні працівники, які відповідають кадровим вимогам ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти і мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової та професійної підготовки.

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення охоплює: навчальні корпуси, гуртожитки, пункти харчування, спортивні зали, бібліотеку, точки безкоштовного бездротового доступу до мережі Інтернет, мультимедійне обладнання, комп'ютерні класи, лабораторію філологічних досліджень, центр вивчення іноземних мов, науково-методичний центр «Lingua», Лабораторію психології здоров'я, Лабораторію психофізіологічних досліджень, Психологічний центр.

Інформаційне навчально-методичне забезпечення	та	<p>Офіційний сайт Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького: https://mdpu.org.ua/</p> <p>Необмежений безкоштовний бездротовий доступ до мережі Інтернет;</p> <p>Наукова бібліотека, читальні зали;</p> <p>Дистанційна освітня платформа Moodle (сайт Центру освітніх дистанційних технологій з можливостями для проведення інтерактивних занять у синхронному режимі).</p> <p>Належна забезпеченість бібліотеки підручниками та навчальними посібниками, вітчизняними і зарубіжними фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, авторських розробок професорсько-викладацького складу, надається відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію МДПУ http://eprints.mdpu.org.ua/. Вимоги щодо проведення лекційних та практичних занять НПП визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького та іншими внутрішніми положеннями.</p>
5. Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	Здобувачі вищої освіти мають можливість в рамках національної академічної мобільності проходити у ЗВО – партнерах окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.
Міжнародна мобільність	кредитна	<p>Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами. Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів/періодів навчання.</p> <p>Згідно з угодами Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького про міжнародну кредитну мобільність:</p> <p>з університетом Humanitas (Сосновець, Республіка Польща) – договір №105/39-06 від 07.12.2018 р. – термін дії необмежений,</p> <p>з університетом імені Яна Длугоша (Ченстохова, Республіка Польща) – договір №102/39-06 від 01.10.2018 р. – термін дії необмежений,</p> <p>а також у межах дії інших договорів (https://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/normatyvno-pravova-baza-spivrobitnytstva/)</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти		

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Психологія» зі спеціальності 014.02 Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література, та їх логічна послідовність

Перелік компонентів ОП

Код н/д	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, дипломна (кваліфікаційна) робота та атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК-01	Загальна психологія	4	Диф.залік
ОК-02	Основи лінгвопсихології	3	Диф.залік
ОК-03	Основи теорії літератури	3	екзамен
ОК-04	Інформаційно-цифрові технології	3	залік
ОК-05	Сучасні тенденції розвитку мовознавства	3	екзамен
ОК-06	Практична фонетика англійської мови	3	залік
ОК-07	Вступ до фаху	3	екзамен
ОК-07.1	Модуль 1. Професійна компетентність вчителя іноземної мови	1,5	
ОК-07.2	Модуль 2. Основи наукових досліджень	1,5	
ОК-08	Практична курс української мови	3	екзамен
ОК-09	Вікова психологія з практикумом	4	екзамен
ОК-10	Соціальна психологія	3	Диф.залік
ОК-11	Історія і культура України та європейська інтеграція	3	екзамен
ОК-12	Лінгвокраїнознавство Британії	3	екзамен
ОК-13	Теоретична фонетика англійської мови	3	залік
ОК-14	Історія зарубіжної літератури	10	залік,екзамен
ОК-15	Соціальна філософія	3	екзамен
ОК-15.1	Модуль 1. Філософія	1,5	
ОК-15.2	Модуль 2. Соціологія	1,5	
ОК-16	Психодіагностика і психокорекція	4	екзамен
ОК-16.1	Модуль 1. Психодіагностика	2	
ОК-16.2	Модуль 2. Психокорекція	2	
ОК-17	Психологічне консультування	4	диф.залік
ОК-18	Психологія особистості з курсовою роботою	4	екзамен
ОК-19	Теоретична граматики англійської мови	3	екзамен
ОК-20	Лексикологія англійської мови	3	екзамен
ОК-21	Психологічна служба	5	екзамен
ОК-21.1	Модуль 1. Психологічна служба в закладах освіти	2,5	
ОК-21.2	Модуль 2. Психологічний супровід інклюзивного простору	2,5	
ОК-22	Педагогіка з навчальною практикою	9	залік, екзамен
ОК-22.1	Модуль 1. Історія педагогіки	2	
ОК-22.2	Модуль 2. Дидактика	1	
ОК-22.3	Модуль 3. Теорія виховання	1,5	
ОК-22.4	Модуль 4. Основи педмайстерності	1,5	
ОК-22.5	Модуль 5. Навчальна практика	3	
ОК-23	Стилістика англійської мови	3	екзамен
ОК-24	Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти	3	екзамен
ОК-25	Методика навчання англійської мови в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти з курсовою роботою	7	екзамен
ОК-26	Право	3	залік
ОК-27	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
ОК-27.1	Модуль 1. Безпека життєдіяльності	1	
ОК-27.2	Модуль 2. Цивільний захист	1	
ОК-27.3	Модуль 3. Охорона праці	1	
ОК-28	Література англомовних країн	3	екзамен

ОК-29	Конфліктологія та медіація	4	залік
ОК-30	Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою	34	залік, екзамен
ОК-31	Практичний курс німецької мови	20	залік, екзамен
ОК-32	Виробнича (психолого-педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти	4,5	диф. залік
ОК-33	Виробнича (психолого-педагогічна) практика в закладах фахової передвищої освіти	4,5	диф. залік
	Атестація (підготовка та складання комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та зарубіжної літератури з методиками викладання)	1,5	
	Атестація (підготовка та складання кваліфікаційного екзамену з психології)	1,5	
Усього за обов'язковими компонентами освітньої програми		5400\180	
1. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (60 кредитів) (освітні компоненти даної освітньої програми, інших освітніх програм та освітні компоненти для реалізації широких освітніх потреб) (Каталог вибіркового освітніх компонентів на сайті університету) Вільний вибір: 2 рік навчання – 24 кредити; 3 рік навчання – 20 кредитів; 4 рік навчання – 16 кредитів			
Код н/д	Семестр	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
	3	4	залік
	3	4	залік
	3	4	залік
	4	4	залік
	4	4	залік
	5	4	залік
	5	4	залік
	6	4	залік
	6	4	залік
	6	4	залік
	7	4	залік
	7	4	залік
	7	4	залік
	7	4	залік
	8	4	залік
Усього за вибілковими компонентами освітньої програми		1800\60	
Позакредитні дисципліни:			
ПК	Фізичне виховання	позакредитна	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		7200\240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі складання комплексних кваліфікаційних екзаменів: <ul style="list-style-type: none"> - з англійської мови та зарубіжної літератури з методиками викладання; - з психології.
Вимоги до комплексного екзамену (за кваліфікацією)	Комплексні кваліфікаційні іспити мають на меті перевірку досягнення результатів навчання, визначених стандартом та освітньою програмою.

**Структурно-логічна
схема**

I семестр		II семестр		III семестр		IV семестр	
Обов'язкові компоненти ОП							
ОК-1 Загальна психологія	ОК-08 Практичний курс української мови	ОК-14 Історія зарубіжної літератури	ОК-14 Історія зарубіжної літератури	ОК-20 Лексикологія англійської мови	ОК-23 Стилістика англійської мови	ОК -26 Право	ОК-27 Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці
ОК-2 Основи лінгвопсихології	ОК-09 Вікова психологія з практикумом	ОК-15 Соціальна філософія	ОК-17 Психологічне консультування	ОК-21 Психологічна служба	ОК-24 Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти	ОК-24 Практичний курс німецької мови	ОК-28 Література англійських країн
ОК-03 Основи теорії літератури	ОК-10 Соціальна психологія	ОК-16 Психодіагностика і психокорекція	ОК -18 Психологія особистості з курсовою роботою	ОК-22 Педагогіка з навчальною практикою (психолого-педагогічна)	ОК-22 Педагогіка з навчальною практикою (психолого-педагогічна)	ОК -25 Методика навчання англійської мови в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти з курсовою роботою	ОК-29 Конфліктологія та медіація
ОК-04 Інформаційно-цифрові технології	ОК-11 Історія і культура України та європейська інтеграція	ОК-24 Практичний курс німецької мови	ОК-19 Теоретична граматики англійської мови	ОК-24 Практичний курс німецької мови	ОК -25 Методика навчання англійської мови в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти з курсовою роботою	ОК-30 Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою	ОК-24 Практичний курс німецької мови
ОК-05 Сучасні тенденції	ОК-12 Лінгвокраїнознавство	ОК-30 Практичний курс	ОК-24 Практичний курс	ОК-30 Практичний курс	ОК-24 Практичний курс		ОК-30 Практичний курс

розвитку мовознавства	Британії	англійської мови з мовленнєвою практикою	німецької мови	англійської мови з мовленнєвою практикою	німецької мови		англійської мови з мовленнєвою практикою
ОК-06 Практична фонетика англійської мови	ОК 13 Теоретична фонетика англійської мови		ОК-30 Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою		ОК-30 Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою		ОК-31 Виробнича (психолого-педагогічна) практика в закладах фахової передвищої освіти
ОК- 07 Вступ до фаху	ОК-14 Історія зарубіжної літератури						ОК-31 Виробнича (психолого-педагогічна) практика в закладах фахової передвищої освіти
ОК-30 Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою	ОК-30 Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою						

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького базується на основі вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту» та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015) і ґрунтується на наступних принципах: відповідальності за якість вищої освіти та її забезпечення; відповідності європейським і національним стандартам; зацікавленості всіх учасників освітнього процесу у високій якості вищої освіти відповідно до потреб роботодавців, а також суспільства в цілому; довіри всіх учасників освітнього процесу, прозорості, неупередженості та достовірності інформації; академічної чесності і свободи, неприйнятності будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації щодо учасників освітнього процесу; інтернаціоналізації діяльності, відкритості до нових знань та критики, залучення зовнішніх сторін до експертизи якості освіти в Університеті. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету передбачає сукупність організаційних структур, процедур, процесів, заходів та ресурсів, а також визначеність сфер відповідальності та повноважень, які забезпечують загальне управління якістю вищої освіти і постійне вдосконалення якості освітніх програм і освітньої діяльності Університету.

Процедури системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти:

- розроблення внутрішніх нормативних документів (Положень тощо) із забезпечення якості вищої освіти;
- організація інституційної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- залучення здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців до забезпечення якості освіти;
- формування культури якості і системи відповідальності всіх структурних підрозділів та співробітників за забезпечення якості;
- розробка, перегляд освітніх програм та їх моніторинг;
- забезпечення формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, вибірковості навчальних дисциплін;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, інформаційних стендах Університету;
- забезпечення системи професійного розвитку, підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- інтеграція науки та освіти.

Забезпечення якості вищої освіти в Університеті покладається як на органи загального управління, так і на структури, які створені безпосередньо для виконання задач забезпечення якості.

Відповідальність за забезпечення якості навчання і викладання в Університеті покладається на наступних керівників та структури:

- ректор Університету – відповідальність за діяльність Університету та функціонування системи якості у цілому;
- Вчена рада Університету – через функції, визначені Законом України «Про вищу освіту», а також додатково через Комісію з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Комісію з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній

діяльності, Комісію з розвитку іншомовної освіти, повноваження яких визначено окремими Положеннями;

- Наглядова Рада, склад та функції якої визначаються Законом України «Про вищу освіту»;
- перший проректор (організація освітнього процесу, ліцензування та акредитація, інформаційні системи управління освітнім процесом);
- проректор із наукової роботи (інтеграція наукових досліджень та освітнього процесу; організація освітнього процесу в аспірантурі і докторантурі);
- проректор із заочної форми навчання (організація освітнього процесу на заочній формі навчання);
- Науково-методична рада Університету (повноваження визначено окремим Положенням);
- Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу (повноваження визначено окремим Положенням);
- Центр соціологічних досліджень (повноваження визначено окремим Положенням);
- Центр освітніх дистанційних технологій (повноваження визначено окремим Положенням);
- Інформаційно-обчислювальний центр (повноваження визначено окремим Положенням);
- приймальна комісія, підготовче відділення, відділ профорієнтаційної роботи (профорієнтація, забезпечення вступу на ОП);
- кафедри, інститут/ факультети, (забезпечення навчання і викладання за ОП, вдосконалення навчальних курсів, освітніх програм та якості викладання, навчально-методичне забезпечення освітнього процесу на ОП);
- відділ міжнародних зв'язків (академічна мобільність учасників освітнього процесу, інші форми інтернаціоналізації);
- навчальний відділ;
- відділ аспірантури і докторантури;
- куратор ECTS (повноваження визначено окремим Положенням);
- куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю, куратор з національно-патріотичного виховання зі студентською молоддю (організація позанавчальної активності здобувачів вищої освіти, створення для них можливостей для гармонійного розвитку та самореалізації);
- гарант освітньої програми (повноваження визначено окремим Положенням);
- Асоціація випускників Університету (залучення випускників до участі в реалізації проектів розвитку Університету, експертизи якості освітніх програм, освітнього процесу);
- студентське самоврядування (просування студентських ініціатив, вплив на основні освітні, фінансово-господарські та інші процеси Університету, участь у моніторингу та забезпеченні якості освіти).

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни від 25.09.2020). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>.
4. Зміни до Національного класифікатору «Класифікатор професій» ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18.08.2020 № 1574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (останні зміни від 16.12.2020 № 1392). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

6. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ МОН України у редакції від 30.04.2020 р. № 584. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
7. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23 грудня 2020 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99>
8. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.html>;
9. Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (наказ від 18.04.2023р. № 18/01-05 П-470-48-96-2023 Редакція 05) chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/470_osvitnya-programa_18.04.2023.pdf
10. Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (наказ від 21.06.2023р. №31/01-05 П-486-48-96-2023 Редакція 06) chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/486_vilnij-vibir_21.06.2023.pdf
11. Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (наказ від 28.10.2019р. №34/01-05) URL: <https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view>;
12. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
13. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.11.2022 № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-22#Text>.